

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 166

Valtuustoaloite varautumisoppaan jakamiseksi kaikkiin kotitalouksiin – Oras Tynkkynen ja Sofia Vikman

TRE:7373/09.00.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:
Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Riskienhallinta- ja turvallisuusjohtaja Jouni Perttula, puh. 040 196 6512,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Oras Tynkkynen ja Sofia Vikmanin valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin, kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Oras Tynkkynen ja Sofia Vikman esittävät valtuustoaloitteessaan, että Tampereen kaupunki valmistelee joka kotiin jaettavan varautumisoppaan laajassa yhteistyössä hyvinvointialueen, viranomaisten ja valtakunnallisten järjestöjen kanssa alueen erityispiirteet huomioiden.

Suomea ja maailmaa on viime vuosina koetellut joukko kriisejä, ennen muuta koronapandemia sekä Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen laukaisema energiakriisi. Toistuvat shokit ovat muistuttaneet varautumisen tärkeydestä. Suomalaisten tiedot ja taidot varautumisesta ovat moniin muihin Euroopan maihin nähden jo kohtuullisella tasolla, mutta parantamisen varaa on silti. Resilienssi eli iskunkestävyys ja palautumiskyky edellyttävätkin osallistumista meiltä kaikilta. Opas voisi olla yksi osa keinovalikoimaa, jolla parannetaan yhteiskuntamme edellytyksiä torjua kriisejä ja toipua niistä.

Valtioneuvoston toteuttaman Kansalaispulssi-kyselyn mukaan noin puolet suomalaisista kokee tällä hetkellä varautuneensa melko tai erittäin hyvin erilaisiin turvallisuusuhkiin tai vakaviin häiriötilanteisiin. Toisaalta neljännes vastanneista koki oman varautumisensa erittäin tai melko huonoksi. Kyselyssä viitattiin viranomaisten ja järjestöjen laatimaan 72h

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

kotivara -varautumissuosituksiin kotitalouksille. Säännöllisesti tehtävän kyselyn tulosten perusteella voidaan todeta, että varautumisen taso on kohtuullisen hyvä, mutta kehitettävää on toki edelleen. Yllättävää kyllä, 15-29-vuotiaat ovat selvästi huonommin varautuneita kuin vanhemmat ikäryhmät.

Tampereen kaupunki on yhteistyössä muiden keskeisten toimijoiden kanssa viestinyt asukkaitaan monikanavaisesti korona-pandemian ja Venäjän hyökkäyssodan aikana myös omatoimisesta varautumisesta. Esimerkiksi kuntalaisille suunnattuja energiapulan varautumisohjeita on koottu sivustolle <https://www.tampere.fi/energiapulan-varotoimet>.

Idea varautumisoppaan jakamisesta kaikkiin kotitalouksiin on lähtökohtaisesti hyvä. Nopeasti muuttuvassa ja monimutkaistuvassa turvallisuusympäristössä kaikenkattavan varautumisoppaan laatiminen on kuitenkin hyvin haastavaa. Painetun oppaan tietoja on myös vaikea pitää ajantasaisina varautumisen tarpeiden muuttuessa. Lisähaasteen tuo myös se, että monikielisessä kaupungissa opas pitäisi julkaista myös usealla eri kielellä. Esimerkiksi koronaviestintää on tehty 12 eri kielellä (lisäksi suomenkielisellä viittomakielellä) ja Tampereen Sähköverkon julkaisemaa asiakastalouksiin jaettua tiedotetta sähkökatkostatilanteisiin varautumisesta julkaistiin viidellä eri kielellä. Toisaalta esimerkiksi koronapandemian aikana erilaiset ohjeet muuttuivat pahimmillaan päivittäin ja ohjeita jouduttiin päivittämään jatkuvasti.

Painetun oppaan kustannukset olisivat melko suuret. Omana tuotantona tehtävän asiasisällön lisäksi visuaalinen ilme pitäisi ostaa mainostoimistolta. Painokustannukset ja jakelu noin 130 000 tamperelaistalouteen toisivat myös merkittävästi kustannuksia.

Painetun oppaan sijaan huomio pitäisi kiinnittää erityisesti siihen, että kuhunkin tilanteeseen olennainen tieto olisi saatavissa kaupungin verkkosivuilta ja että sivustolta on linkitykset sinne, missä uusin ja paras tieto on nopeimmin saatavilla. On toki huomioitava, etteivät kaikki pysty internetiä käyttämään. Internetin tavanomainen käyttäminen arjessa on kuitenkin voimakkaasti yleistynyt ja se on luontevaa tiedon hakemista. Tilastokeskuksen väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttöä tarkastelevan tutkimuksen mukaan vuonna 2022 suomalaisista 70 prosenttia on käyttänyt internetiä useita kertoja päivässä, kun muuttujana on kaikki ikäluokat.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa päivitetään parasta aikaa ja työn on määrä olla valmis vuoden 2024 alkupuolella. Turvallisuuskomitean mukaan päivityksen yhteydessä tarkastellaan myös kansalaisten omatoimista varautumista ja sen kehittämistä. Tampereen kaupunki seuraa turvallisuusstrategian päivittämistä ja osallistuu työhön mahdollisuuksien mukaan. Turvallisuusstrategian suosituksen pohjalta tullaan arvioimaan, miten kuntalaisten omatoimista varautumista voidaan edelleen vahvistaa niin kansallisesti kuin Tampereellakin.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Oras Tynkkynen, Sofia Vikman, Reija Linnamaa, Jouni Perttula

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Oras Tynkkynen ja Sofia Vikman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§166

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)